

Telenor Pensjonskasse
1331 Fornebu

Saksbehandler: Veierud

Vår ref.:
2003/04825 ASV

Arkivnr.:
543.21

Deres ref.:

Dato:
23. februar 2004

REVIDERTE VEDTEKTER FOR TELENOR PENSJONSKASSE

Kredittilsynet viser til Benefit Network Consulting AS' brev av 23. desember 2002 og 19. juni 2003 vedrørende reviderte vedtekter for pensjonskassen.

Forskrift av 19. februar 1993 nr. 117 om forsikringsvirksomhetslovens anvendelse på pensjonskasser og pensjonsfond (pensjonskasseforskriften) har bestemmelser om at en pensjonskasses vedtekter skal være godkjent av Kredittilsynet før pensjonskassen kan etableres. For vedtektsendringer, etter første gangs godkjennelse, er det innført en meldeplikt til Kredittilsynet før vedtektsendringene kan iverksettes. I Kredittilsynets rundskriv nr. 23/2000 av 5. oktober 2000 er det fastsatt nærmere retningslinjer hva angår praktisering av meldepliktsbestemmelsene. Det framgår her blant annet at advokat- og aktuarerklæringen som følger meldingen til Kredittilsynet, skal inneholde en oversikt over *samlige avvik* fra standardvedtektene samt en begrunnelse for de enkelte avvik.

Merknader til vedtektene

Kredittilsynet aksepterer i utgangspunktet ikke avvik som ikke er begrunnet eller som kun skyldes ønske om annen ordlyd.

Kredittilsynet forutsetter at de innsendte vedtektsendringer ikke avviker fra standardvedtektene på andre punkter enn de som framgår av advokat- og aktuarerklæringen, og legger dette til grunn i fortsettelsen. De to innsendte vedtektssett er behandlet under ett.

KREDITILSYNET

Postadresse:
Postboks 100 Bryn
0611 OSLO

Besøksadresse:
Østensjøveien 43
0667 OSLO

Telefon: 22 93 98 00
Telefax: 22 63 02 26
Org.nr: 840747 077

E-post: post@kredittilsynet.no
URL: www.kredittilsynet.no

Vi har følgende merknader til avvikene fra standardvedtektene:

§ 3–4 annet ledd

Standardvedtektene § 3–4 inneholder flere frivillige bestemmelser som er atskilte bestemmelser. Pensjonskassen har valgt å ta inn to av de frivillige bestemmelsene og har slått disse sammen til én bestemmelse. Avviket er ikke begrunnet.

§ 9–2 syvende ledd

Det er tatt inn bestemmelser om fortsatt medlemskap i inntil fem år under utenlandsstasjonering. Bestemmelsene oppgis å være en videreføring fra tidligere vedtekter.

Til orientering nevnes at kravet i lov om foretakspensjon § 3–2 tredje ledd om pliktig medlemskap i folketrygden er en videreføring av tidligere regelverk. "1968-reglene" stilte tilsvarende krav, men inneholdt en hjemmel for at Kredittilsynet kunne samtykke til at annen person enn arbeidstaker som var obligatorisk medlem av folketrygden kunne tas med i pensjonsordningen, jf. "1968-reglene" § 4 punkt 3. Forskjellen mellom loven og "1968-reglene" er i første rekke at loven legger til grunn at avvik fra kravet om pliktig medlemskap i folketrygden fastsettes i forskrift, mens "1968-reglene" overlot til Kredittilsynet å gi samtykke til avvik fra kravet om medlemskap i folketrygden.

Kredittilsynet har utarbeidet et utkast til forskrift om medlemskap i foretakspensjonsordninger for personer som ikke er pliktige medlemmer av folketrygden. Forskriftsutkastet ble oversendt Finansdepartementet i mai 2003. Av hensyn til de berørte arbeidstakere og foretak, og med støtte i lovens forarbeider, har Kredittilsynet lagt til grunn at det *forhåndssamtykke* som er gitt i Kredittilsynets rundskriv nr. 5/94 kan videreføres inntil forskrift er fastsatt. Departementet er gjort kjent med dette. Inntil det fastsettes en forskrift som nevnt må pensjonskassen sørge for at utenlandsstasjonerte personer blir utmeldt senest når femårs-perioden er omme. Dersom det er aktuelt å utvide perioden kan søknader forelegges Kredittilsynet i hvert enkelt tilfelle.

§ 10–2

Med virkning fra 1. januar 2003 skal pensjonskassen ikke lenger ha medregning av rettigheter fra tidligere arbeidsforhold. Arbeidstakere som er ansatt før denne dato skal beholde medregningsreglene fra de tidligere vedtektene. Dette er det adgang til i henhold til lov om foretakspensjon § 16–2 åttende ledd.

Pensjonskassen har videreført bestemmelsene om medregning fra tidligere vedtekter for de som ble medlem før 1. januar 2003, herunder en bestemmelse om at pensjonene på utbetalingstidspunktet kan reduseres for å foreta en tilpasning til faktiske utbetalinger fra tidligere pensjonsordninger. Lov om foretakspensjon har ikke videreført adgangen til å foreta reduksjon av ytelsene på utbetalingstidspunktet (kfr. "1968-reglenes" § 13). Da bestemmelsene om reduksjonen av ytelser i vedtektenes § 10–2 siste ledd er en integrert og naturlig

del av pensjonskassens medregningsregler, finner vi ut fra en samlet vurdering at disse bestemmelsene fortsatt kan benyttes for arbeidstakere som ble medlem før 1. januar 2003.

Begrepet "medlemstid" i § 10-2 tredje ledd bør endres til "tjenestetid", som vil være i henhold til tidligere standardvedtekter. Det vises til merknadene til § 10-4 annet ledd nedenfor.

§ 10-4

Kredittilsynet har merket seg at pensjonskassen har tatt inn standardvedtektenes bestemmelse om opptjente pensjoner uten angivelse av ikrafttredelsesdato. Dette innebærer at bestemmelsen som angir full lineær dekning for pensjonene gjelder fra endringstidspunktet for vedtektene, som er 1. januar 2003.

I § 10-4 annet ledd er det tatt inn en særskilt bestemmelse om opptjente pensjoner for arbeidstakere som er ansatt før 1. januar 2003 og som enten er overført fra Statens Pensjonskasse eller har overført premiereserve fra annen privat pensjonsordning. Det oppgis i advokat- og aktuarerklæringen at bakgrunnen for bestemmelsen er at opptjent pensjon for disse gruppene skal beregnes i forhold til opptakstidspunktet. Kredittilsynet vil bemerke at bestemmelsen er vanskelig tilgjengelig, spesielt sett i forhold til vedtektenes opplysningsformål overfor medlemmene. Slik bestemmelsen er formulert framgår det ikke om "opptakstidspunktet" gjelder opptak i Telenors Pensjonskasse eller i en tidligere pensjonsordning. Videre benyttes begrepet "medlemstid" i annet ledd, mens første ledd benytter "tjenestetid". Det bør foretas en justering av begrepsbruken i § 10-4 annet og i § 10-2 tredje ledd, jf. merknadene til § 10-2. Videre bør det tas inn en presis angivelse av total tjenestetid.

Vedtektenes § 10-4 annet ledd gjelder som nevnt bare medlemmer som enten er overført fra Statens Pensjonskasse eller har fått overført premiereserve fra annen privat pensjonsordning. I henhold til de tidligere vedtektenes bestemmelser om medregning, var det også medregning av rettigheter fra annen privat pensjonsordning uten at det ble overført midler til pensjonskassen. Videre var bestemmelsene ikke til hinder for å få medregnet rettigheter fra andre offentlige pensjonsordninger enn Statens Pensjonskasse. Slik § 10-4 annet ledd nå er utformet skal hovedregelen for fastsettelse av opptjente pensjoner i første ledd bare gjelde for disse gruppene. Dersom dette ikke er tilsiktet, må nødvendige korrigeringer foretas.

§ 11-1

Det er tilføyd et nytt § 11-1 annet ledd som angir at for selgere skal lønnsgrunnlaget være gjennomsnittet av tre siste års lønn og bonus. Det er ikke oppgitt annen begrunnelse for dette avviket fra standardvedtektene enn at det er en nærmere angivelse av pensjonsgrunnlaget. Dersom bonus til selgere har store variasjoner fra år til år, vil Kredittilsynet anta at det kan være hensiktsmessig og rimelig å benytte en gjennomsnittsbetraktning over tre år. Vi ber derfor om en nærmere redegjørelse for reglene om bonus til selgere.

I § 11-1 tredje ledd er lønselementet "billønn" tilføyd i forhold til standardvedtektenes angivelse av fradrag i lønn. I henhold til lov om foretakspensjon § 5-4 annet ledd bokstav a kan det i pensjonskassens vedtekter fastsettes at det skal ses bort fra utgiftsgodtgjørelser eller andre varierende eller midlertidige tillegg. Fradrag for utgiftsgodtgjørelser har sin bakgrunn i at det ikke er opplagt eller rimelig at arbeidsgiver skal dekke premie for pensjonsytelser basert på et lønnstillegg som i prinsippet er refusjon av faktiske utgifter for arbeidstakeren. Dersom billønn er dekning av faktiske utgifter, vil fradraget kunne aksepteres. Dersom billønn ikke kan regnes som utgiftsgodtgjørelse, vil fradrag kunne aksepteres hvis billønn kan anses som et variabelt (eller midlertidig) tillegg. Hvis billønn derimot må anses som et fast tillegg, kan fradrag ikke aksepteres. Kredittilsynet ber på denne bakgrunn om en redegjørelse for reglene for billønn.

§ 13-1

Telenors Pensjonskasse har hittil hatt en "bruttogaranti". Dette innebærer at samlet pensjonsnivå på 66 prosent har blitt sikret ved at differansen ble dekket i de tilfeller hvor faktisk folketrygd var lavere enn beregnet folketrygd. Pensjonskassen ønsker at "bruttogarantien" skal videreføres for arbeidstakere som ble tatt opp som medlem før 1. januar 2003, og har derfor tatt inn bestemmelser om dette i vedtektenes § 13-1 tredje ledd som sikrer at pensjonskassen dekker differansen hvis faktisk folketrygd er lavere enn beregnet folketrygd. Kredittilsynet vil påpeke at dette ikke kan aksepteres innenfor rammen av lov om foretakspensjon. Vi vil i det etterfølgende gi en redegjørelse for dette standpunkt.

Bruttoordninger i private pensjonsordninger etter tidligere regelverk

Etablering av en bruttoordning etter forskrift av 28. juni 1968 om private tjenstepensjonsordninger ("1968-reglene") måtte baseres på at pensjonsinnretningen ikke har anledning til å gi noen garanti for at den enkelte arbeidstaker får en samlet pensjonsytelse som minst svarer til pensjonsplanens forutsetninger. Det er kun den pensjon det var betalt årlig premie for som kunne dekkes.

Ytelsene fra pensjonsordningen skulle iht. "1968-reglene" i utgangspunktet ikke kunne settes ned. Det ville brutt med regelverkets bestemmelser om eiendomsrett til opptjent pensjon. "1968-reglene" § 13 punkt 1 tredje ledd bokstav a åpnet likevel for at ytelsene kunne settes ned dersom nedsettelsen var i overensstemmelse med pensjonsplanen og som følge av mer nøyaktig tilpasning til folketrygdens ytelser. Hvis faktisk folketrygd ble høyere enn antatt folketrygd, kunne m.a.o. denne bestemmelsen anvendes.

Hvis faktisk folketrygd ble lavere enn beregnet folketrygd kunne pensjonsinnretningen ikke dekke differansen, fordi den bare kunne dekke pensjon det var betalt årlig premie for. Differansen måtte eventuelt dekkes av foretaket ved innbetaling av premie, enten ved direkte innbetaling fra foretaket eller fra premiefond. Det var også mulig å dekke differansen over

foretakets drift eller som en såkalt serviceordning hvor utbetalingene (mot vederlag) foretas av pensjonskassen, men ikke føres i pensjonskassens regnskap.

Lovens bestemmelser om beregnet folketrygd

Bestemmelser om fastsettelse av alderspensjon er gitt i lov om foretakspensjon § 5-2 som lyder:

§ 5-2. Alderspensjonens størrelse

(1) Ytelsesbasert alderspensjon kan fastsettes til:

- a. et beløp fastsatt ut fra lønn og beregnet folketrygd etter § 5-5,*
- b. en bestemt del av medlemmets lønn, (...)*
- c. et bestemt beløp pr. medlem, (...)*

Problemstillingene om tilpasninger til folketrygdens ytelser er aktuelle for pensjonsplaner hvor alderspensjonen er fastsatt i henhold til § 5-2 første ledd bokstav a. Denne bestemmelsen er basert på lang og utbredt praksis i forhold til "1968-reglene", dog med den innskjerping at det ikke lenger er adgang til å fastsette alderspensjonen i forhold til faktiske ytelser fra folketrygden (såkalte bruttoordninger). Det vises til at lovteksten benytter begrepet "beregnet folketrygd". Videre vises til spesialmerknadene til lovens § 5-5 i Ot.prp. nr. 47 (Lov om foretakspensjon), som lyder:

Etter første ledd bokstav a kan alderspensjonen settes til et beløp som er fastsatt ut fra lønn og beregnet folketrygd. Beløpet framkommer ved at pensjonsordningen beregner et beløp ut fra en bestemt prosent av lønn fratrukket beregnet folketrygd. (...) Det er beregnet folketrygd og ikke faktisk folketrygd som skal utgjøre fradraget. Således kan det ikke gjøres fradrag i pensjonsytelsen i tilfeller der faktisk folketrygd overstiger den beregnede. Dette innebærer en endring av gjeldende rett, dvs at 1968-reglene § 13 nr 1 bokstav a ikke foreslås videreført.

Etter Kredittilsynets vurdering kan bestemmelsene i vedtektenes § 13-1 ikke aksepteres innenfor rammen av lov om foretakspensjon §§ 5-2 og 5-5. Hvis faktisk folketrygd blir lavere enn beregnet folketrygd kan pensjonskassen ikke dekke differansen, fordi den kun kan dekke ytelser det er betalt premie for. Differansen må eventuelt dekkes av foretaket, enten ved innbetaling av premie uten skattebegunstigelse, over drift eller gjennom pensjonskassen som en serviceordning.

Endring av pensjonsplan ved overgang til lov om foretakspensjon

Bestemmelser om fastsettelse av beregnede ytelser i folketrygden er nedfelt i lovens § 5-5 første ledd. Ifølge overgangsreglene i lov om foretakspensjon § 16-2 niende ledd gjelder § 5-5 fra det tidspunkt regelverket er endret i henhold til paragrafens første ledd. Av dette følger at lovens § 5-5 gjelder fra det tidspunkt pensjonskassens vedtekter er endret, senest 1. januar 2003.

Overgang fra en bruttoordning etter "1968-reglene" til en nettoplan etter lov om foretakspensjon må etter dette foretas senest med virkning fra 1. januar 2003. Endringen må foretas for samtlige medlemmer i pensjonsordningen. Det er ikke adgang til å gjøre endringen gjeldende bare for grupper av medlemmer, jf. lovens bestemmelser om forholdsmessighet i § 5-3.

Endringen må gjøres gjeldende for framtidig opptjening etter at planendringen er foretatt. Endringer i pensjonsplanen må gjøres innenfor rammene av lovens bestemmelser om endring og nedsettelse av ytelser. Det vises i denne forbindelse til lovens §§ 5-8 og 5-9.

Vi ber om at vedtektenes § 13-1 korrigeres i henhold til merknadene ovenfor. Inntil korreksjonene er foretatt må bestemmelsene praktiseres i overensstemmelse med loven.

§ 15-1 punkt 2

Det framgår av Benefit Network Consulting AS' brev av 19. juni 2003 at EDB Business ASA med datterselskaper har tatt ektefellepensjon ut av pensjonsplanen med virkning fra 1. juni 2003. Endringene medfører at det i vedtektene er tilføyd et nytt punkt 2. Vi har ingen merknader til bestemmelsene i § 15-1 punkt 2, men minner om at rettigheter til ektefellepensjon som er opptjent før 1. juni 2003 blir å betrakte som egne fripoliser, jf. lovens § 5-9. Fripolisene skal underlegges de samme regler som de fripolisene pensjonskassen utsteder til fratrådte medlemmer i henhold til vedtektenes § 19-2.

§ 16-2 første ledd

Betegnelsen "(inkluderer barn utenfor ekteskap)" er tilføyd. Kredittilsynet vil gjøre oppmerksom på at begrepsbruken i denne bestemmelsen ble nøye vurdert under utarbeidelse av standardvedtektene. Det ble ansett som overflødig å nevne for eksempel adoptivbarn da disse har samme juridiske status som andre barn. Tilsvarende gjelder for barn som er født utenfor ekteskap. Vi ber om at bestemmelsen endres.

§ 19-2

Av vedtektenes § 19-2 framgår det at pensjonskassen har valgt å utstede og administrere fripoliser selv, og pensjonskassen vil følgelig ikke inngå en utløsningsavtale med et livsforsikringsselskap. For at Kredittilsynet skal kunne samtykke til at pensjonskassen skal kunne utstede og administrere fripoliser selv i henhold til lov om foretakspensjon §§ 4-8 og 4-9, er det en forutsetning at pensjonskassen etablerer rutiner og retningslinjer som sikrer at visse krav vil bli oppfylt. Kredittilsynet vil i det etterfølgende kort omtale og kommentere hvilke krav som må oppfylles.

Kontoføring og kontoutskrift

Fripoliser er en egen forsikringskontrakt og sikrer den fratrådte arbeidstakeren oppsatt pensjon som tilsvarer opptjent pensjon på fratredelsestidspunktet, jf. lov om foretakspensjon § 4–7. Forskrift av 26. mai 1995 nr. 583 om kontoføring og kontoutskrift i livs- og pensjonsforsikring angir at et livsforsikringsselskap har plikt til å føre konto for enhver livs- og pensjonsforsikring. Videre angir forskriften at det hvert år skal sendes kontoutskrift til forsikringstakeren for hver enkelt forsikring. For at Kredittilsynet skal kunne samtykke til at pensjonskassen selv utsteder og administrerer fripoliser, må pensjonskassen utarbeide rutiner og systemer for å føre konto og sende ut kontoutskrift til fripoliseinnehaverne, samt oppfylle opplysningspliktreglene i lov om forsikringsavtaler kapittel 11. Vi ber om en bekreftelse på at slike rutiner mv. er utarbeidet.

Overskuddsdeling

Forskrift av 1. juni 1990 nr. 430 om overskudd i livsforsikring angir at overskudd skal fordeles på hver kontrakt etter den enkeltes bidrag til dannelsen av overskuddet. Pensjonskasser som administrerer fripoliser selv, må foreta overskuddsfordeling mellom fripolisene og den øvrige bestanden i henhold til forskriften. Dette framgår også av pensjonskasseforskriften § 15 annet ledd. Vi ber om en bekreftelse på at rutiner for overskuddshåndtering er utarbeidet.

Administrasjonsreserve

Kredittilsynet vil minne om at pensjonskasser er pålagt å avsette midler til dekning av framtidige omkostninger (administrasjonsreserve). Det vises til forskrift av 15. september 1997 nr. 1005 om premier og forsikringsfond i livsforsikring § 3. Forskriften er gitt med hjemmel i lov om forsikringsvirksomhet § 7–6 annet ledd og § 8–2 fjerde ledd, og er gjort gjeldende for pensjonskasser gjennom pensjonskasseforskriften § 2. Pensjonskassen må søke om forsterket forsikringsteknisk beregningsgrunnlag som følge av kravet til administrasjonsreserve. Søknaden må bl.a. redegjøre for hvilke metoder som skal benyttes for avsetning til administrasjonsreserve for fripolisene.

Fortsettelsesforsikring

Fripolise vil ikke bli utstedt dersom arbeidstakeren overfører rettighetene til en ny pensjonsordning. Det samme er normalt tilfelle dersom arbeidstakeren benytter seg av retten til å tegne fortsettelsesforsikring i medhold av lov om forsikringsavtaler § 19–7. Lov om forsikringsavtaler gjelder så langt den passer for pensjonskasser. En fortsettelsesforsikring er en individuell forsikring som ikke kan tilbys av pensjonskasser, da dette vil være i strid med lov om forsikringsvirksomhet § 1–1 som angir at pensjonskasser bare kan overta kollektive pensjonsforsikringer for ansatte i foretak som pensjonskassen er opprettet for.

Kredittilsynet er av den oppfatning at medlemmene må sikres en mulighet til å tegne fortsettelsesforsikring dersom tilsynet skal kunne samtykke til at pensjonskassen selv skal kunne

utstede og administrere fripoliser. Det vises i denne forbindelse til lov om foretakspensjon §§ 4-8 og 4-9. Vi ber om en bekreftelse på at fortsettelsesforsikring vil bli sikret i et livsforsikringsselskap som pensjonskassen har inngått avtale med.

Konklusjon

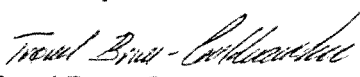
Kredittilsynet skal i henhold til lov om foretakspensjon § 2-7 føre tilsyn med pensjonsordninger etter denne loven. Finner Kredittilsynet at en pensjonsordning er i strid med lov eller forskrift kan livsforsikringsselskapet eller pensjonskassen pålegges å rette på forholdet innen en fastsatt frist. Dersom fristen ikke overholdes kan Kredittilsynet treffe nærmere angitte tiltak i medhold av lovens § 2-7 tredje ledd.

Kredittilsynet vil presisere at vedtektene må oppfylle gjeldende regelverk, bl.a. pensjonskasseforskriften og lov om foretakspensjon. For ordens skyld minner vi om at lov om foretakspensjon ikke har noen generell dispensasjonsadgang.

Kredittilsynet ber om at pensjonskassen foretar de nødvendige opprettinger i henhold til merknadene til de enkelte vedtektsbestemmelsene i dette brev. Det må utarbeides ny advokat- og aktuarerklæring hvor samtlige avvik fra standardvedtektene blir angitt og begrunnet. Det vises til pensjonskasseforskriften § 5 tredje ledd og utfyllende bestemmelser i rundskriv nr. 23/2000 gitt i medhold av forskriftens § 5 annet ledd. Videre ber vi om at pensjonskassen gir de supplerende redegjørelser som det er bedt om i dette brev, jf. Kredittilsynets rundskriv nr. 28/2001.

Under henvisning til lov om foretakspensjon § 2-7 ber Kredittilsynet om at vedtektene bringes i samsvar med gjeldende regelverk snarest mulig og at ny melding, vedlagt justerte vedtekter, sendes Kredittilsynet innen seks måneder fra mottakelsen av dette brev.

Med hilsen
Kredittilsynet

Trond Brun-Gulbrandsen
spesialrådgiver

Aud Veierud
seniorrådgiver